

Inhoud

1. Inleiding – achtergrond	7
2. Onderbouwing en uitgangspunten van de methodiek	11
3. Opbouwen van een werkrelatie	17
3.1 De basishouding.....	17
3.1.1 Aandachtige aanwezigheid	18
3.1.2 Openheid, respect en erkenning	18
3.1.3 Aansluiting.....	18
3.1.4 Transparantie.....	19
3.1.5 Meerzijdige partijdigheid	19
3.1.6 Positieve benadering en empowerment.....	20
3.1.7 Activering	20
3.1.8 Aanklampend werken.....	20
3.2 Gesprekstechnieken	20
3.3 Observeren.....	23
3.4 Praktische hulp bieden.....	24
3.5 Weerstand.....	26
3.6 De pleegouders (in pleegzorgsituaties) en andere zorgfiguren (bv. opvoeders).....	29
4. Algemeen verloop van de hulpverlening	31
5. Fase 1 – Uitwisselen van informatie en risicoclassificatie	33
5.1 Afstemmen met de gemandateerde voorziening (indien betrokken)	33
5.2 Informatie geven.....	34
5.3 Informatie van de gemandateerde voorziening (indien betrokken).....	34
5.4 Analytische anamnese	35
5.4.1 Gezin	37
5.4.2 Kind	38
5.4.3 Ouders	38
5.4.4 Ouderschap en ouder-kind-interactie	40
5.4.5 Mishandeling en misbruik.....	41
5.4.6 Sociale setting.....	42

5.4.7	Hulpverlening	48
5.5	Competentieanalyse.....	48
5.6	Capaciteit tot verandering van de ouders.....	50
5.7	Standpunten van de betrokken partijen	51
5.8	Risicoclassificatie	51
6.	Fase 2 – Doelen en (voorlopige) bezoekenregeling	55
6.1	Doelen	55
6.1.1	Opstellen van doelen	55
6.1.2	Afbakenen van hulpverlening en samenwerking met andere diensten ...	57
6.1.3	Verdere uitwerking doelen.....	59
6.2	(Voorlopige) contactregeling.....	60
7.	Fase 3 – Werken aan doelen	61
7.1	Algemeen.....	63
7.1.1	Het aanleren van vaardigheden.....	63
7.1.2	Psycho-educatie.....	67
7.2	Verplichte modules.....	67
7.2.1	Vergroten van de opvoedingsvaardigheden.....	67
7.2.2	Veiligheid waarborgen.....	79
7.2.3	Ouder-kindrelatie verbeteren.....	82
7.2.4	Versterken van het sociaal netwerk	87
7.2.5	Vergroten van vaardigheden gericht op emotieregulatie.....	90
7.3	Facultatieve modules	93
7.3.1	Problemen leren oplossen en inzicht in cognities vergroten	93
7.3.2	Praktische hulp bieden en praktische vaardigheden vergroten	96
7.3.3	Vergroten van de sociale vaardigheden	96
8.	Fase 4 – Evaluatie, een nieuwe risicoclassificatie.....	99
9.	Fase 5 – Gezinshereniging	103
9.1	Het kind en het gezin informeren	103
9.2	Opstellen van een herenigingsplan	104
9.3	Verwezenlijking van de gezinshereniging, einde uithuisplaatsing en verdere ondersteuning	105
10.	Fase 6 – Evaluatie, een laatste risicoclassificatie en warme overdracht.....	107
11.	Referenties.....	109

12. Bijlagen	115
12.1 Checklist van de methodiek	115
12.2 Informatie voor de voorziening/pleegouders.....	118
12.3 Duidelijkheid scheppen.....	121
12.4 Tabel voor informatie uit de analytische anamnese	126
12.5 Toestemmingsformulier contact met (andere) hulpverleners.....	128
12.6 Vragenlijsten analytische anamnese	129
12.6.1 Vragenlijst dagelijkse routine	129
12.6.2 Weekkaart	131
12.6.3 Opvoedingsbelastingvragenlijst (OBVL)	132
12.6.4 Verkorte schaal ouderlijk gedrag (VSOG).....	141
12.6.5 Vragenlijst gezinsfunctioneren ouders (VGFO).....	148
12.6.6 Checklist ingrijpende levensgebeurtenissen	157
12.6.7 Checklist voor het objectiveren van huiselijk geweld	159
12.7 Regelmaat en kwaliteit van het contact tussen ouders en kind nagaan.....	162
12.8 Beschrijving van de verschillende gehechtheidstypes	163
12.9 Netwerkschema	164
12.10 Netwerklijst	165
12.11 Netwerkcirkel.....	166
12.12 Competentieanalyse.....	167
12.13 Capaciteit tot verandering: READI	168
12.14 Hulpmiddel voor risicoclassificatie.....	173
12.15 Oorspronkelijke tabel voor risicoclassificatie	179
12.16 Tabel voor communicatie risicoclassificatie aan gezin	181
12.17 Criteria en aanbevelingen voor samenwerkingsverbanden (uit Op de Beek, Bogaert, & Put, 2015).....	182
12.17.1 Structurele criteria voor samenwerking	182
12.17.2 Relationele criteria voor samenwerking	186
12.17.3 Contextuele criteria voor samenwerking.....	188
12.18 Contract met betrekking tot doelen	190
12.19 Kalender voor bezoekenregeling	194
12.20 ABC-schema	196
12.21 Psycho-educatie	197
12.21.1 Algemene informatie over de ontwikkeling van kinderen en jongeren ..	197

12.21.2	Informatie over verschillende psychische problemen en stoornissen bij kinderen en jongeren.....	197
12.21.3	Informatie over licht verstandelijke beperkingen.....	198
12.21.4	Informatie over autisme(spectrumstoornis)	198
12.21.5	Informatie over ADHD	198
12.21.6	Informatie over angst- en stemmingsproblemen	199
12.21.7	Informatie over scheiding/loyaliteitsproblemen.....	199
12.22	Beloningssysteem	200
12.23	Assessment- en planningsformulier	201
12.24	Thermometer	202
12.25	Eerstehulpkaart	203
12.26	Stoplicht	204
12.27	Herenigingsplan.....	205
12.28	Randvoorwaarden methodiek	208
12.29	Verslag perspectiefbepaling.....	210